

VILNIAUS UNIVERSITY OF
KOLEGIJA APPLIED SCIENCES

INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

**INFLUENCE
OF SCIENTIFIC
ACHIEVEMENTS
IN EDUCATION
ON THE DEVELOPMENT
OF MODERN SOCIETY**

Vilnius, Lithuania, April 26–27, 2019

Forms of training teachers for national minorities' schools in Ukraine in the 30-s of the 20-th century Voinalovych L. P.	43
Methods of independent work of future music teacher with the piece of music Gorozhankina O. Yu.	46
The modern concept of methodical training of future biology teachers Hrytsai N. B.	47
Формування системи продуктивного педагогічного мислення майбутніх учителів фізичної культури на основі андрагогічних принципів Гуменюк С. В., Кузь Ю. С., Сапрун С. Т.	50
Компетентнісні завдання як засіб формування самоосвітньої компетентності у майбутніх учителів інформатики Дегтярьова Н. В., Петренко С. І., Шамшина Н. В.	53
Основи формування готовності майбутніх викладачів хореографії до застосування інформаційно-комунікаційних технологій в професійній діяльності Добролюбова Н. В.	55
Forming the artistic and communicative culture of a future teacher of music in the process of their training in higher educational institutions Zaitseva A. V.	57
Підвищення якості підготовки докторів філософії: світовий досвід Меняйло В. І.	59
Сучасні тенденції професійного розвитку вчителів Великої Британії Мукан Н. В., Фучила О. М.	62
Особливості професійної підготовки майбутніх викладачів екології Онищук І. П.	65
Професійна підготовка викладачів-андрагогів Словачької Республіки у системі освіти дорослих Ончул Н. А.	68
Особливості використання текстових вправ у навчанні майбутніх учителів іноземних мов Пальчикова О. О.	69
Musical local history as a factor of patriotic education of future teachers Prokopchuk V. I.	71
Принцип професійної спрямованості підготовки спеціалістів у галузі перекладу Савка І. В.	73

in the context of solving methodical tasks from the school biology curriculum. It was ascertained that the structural components of the system of methodical training are: goal (system-based component, on which all components depend on); content (basic subject – «Methods of teaching biology», and subjects of methodical area); technologies, forms, methods and training aids; results of training (level of methodical readiness, individual methodical style).

References:

1. Hrytsai, N. B. (2019). Innovatsiyni tekhnolohiyi navchannya biolohiyi [Innovative technologies of teaching biology]: navchal'nyy posibnyk. Lviv: Novyy svit – 2000.
2. Hrytsai, N. B. (2016a). Metodyka pidhotovky ta provedennya ekskursiy z biolohiyi [The methods of preparing and conducting Biology excursions]: navchal'no-metodychnyy posibnyk. Rivne: O. Zen'.
3. Hrytsai, N. B. (2016b). Teoriia i praktyka metodychnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv biolohii [Theory and practice of methodical training of future teachers of biology]: monograph. Rivne: O. Zen'.

**ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОДУКТИВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ОСНОВІ АНДРАГОГІЧНИХ ПРИНЦИПІВ**

Гуменюк С. В.

доктор педагогічних наук,

доцент кафедри теоретичних основ і методики фізичного виховання

Кузь Ю. С.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,

доцент кафедри теорії і методики олімпійського і професійного спорту

Сапрун С. Т.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,

доцент кафедри теорії і методики олімпійського і професійного спорту

Тернопільський національний педагогічний університет

імені В. Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

Сучасні вимоги, які ставляться перед вищою педагогічною школою, зорієнтовані на розвиток продуктивного педагогічного мислення, що забезпечує можливість майбутнім учителям самостійно здобувати нові знання й застосовувати їх у професійній діяльності.

Зростаючі потреби до професійної підготовки педагогів, зокрема й майбутніх учителів фізичної культури, вимагають якісно нових теоретико-методичних підходів у їх фаховому становленні. За таких умов основним завданням професійної підготовки майбутнім учителям фізичної культури стає не передача наукових знань, а включення їх у процес осмислення професійних завдань через співвідношення з цінностями сучасного суспільства, власними потребами, запитамі й очікуваннями. Даний підхід дозволяє розглянути систему професійної підготовки не як вузько функціонально, а в

широкому соціокультурному контексті, що набуває ознак андрагогічного процесу (Gumenyuk, 2017).

Андрагогіка, як наука про освіту дорослих, навчає людину швидко адаптуватися до суспільних перетворень, змін на ринку праці та освітніх трансформацій, а також забезпечує шляхи самовдосконалення, самоосвіти й формування продуктивного мислення. Пріоритетним завданням освіти дорослих є забезпечення людини комплексом знань та вмінь, необхідних для активної творчої діяльності, підвищення її компетенції та постійного самонавчання протягом життя.

Предмет і методи андрагогіки формувалися в результаті виявлення специфічних особливостей організації освітнього процесу у дорослих порівняно з дітьми, а саме: дорослому належить провідна роль у процесі свого навчання; дорослий, що навчається, прагне до самореалізації, самостійності, до самоврядування і усвідомлює себе таким; доросла людина має життєвий (соціальний, професійний) досвід, який можна використовувати як джерело навчання для нього самого, так і для його колеги; доросла людина навчається для вирішення важливої життєвої проблеми і досягнення конкретної мети; дорослий розраховує на негайне застосування здобутих в ході навчання умінь, навичок, знань, якостей; навчальна діяльність того, хто навчається, значною мірою детермінована часовими, просторовими, побутовими, професійними, соціальними факторами, які можуть як обмежувати, так і сприяти навчанню; – процес навчання дорослої людини організується як сумісна діяльність того, хто навчається, і того, хто навчає, на всіх етапах (діагностування, планування, реалізації, оцінювання, корекції результатів навчальної діяльності) (Smyrnova, 2011).

Під андрагогічною моделлю навчання ми розуміємо формування у майбутніх учителів фізичної культури, як суб'єктів навчання, ставлення до себе як до соціально й професійно зрілої особистості, здатної до самопізнання, самоосвіти, саморозвитку та рефлексії. Тому під час створення та реалізації розробленої нами педагогічної системи формування продуктивного педагогічного мислення майбутніх учителів фізичної культури ми керувалися комплексом андрагогічних принципів висвітлених в працях: (Arkhipova, 2002), (Hromkova, 2012), (Zmeev, 2007).

Принцип пріоритету самостійного навчання. Самостійна навчально-виховна діяльність студентів виступає, як основний вид їх навчальної роботи. Під самостійною навчально-виховною діяльністю розуміється не організація самостійної роботи як виду діяльності, а здійснення студентами усвідомленої самостійної організації власного навчального процесу.

Принцип спільної діяльності. Даний принцип передбачає спільну діяльність студентів й викладача, а також з іншими студентами через планування, реалізацію, оцінювання та корекцію навчально-виховного процесу.

Принцип опори на досвід учня. Згідно з цим принципом життєвий (побутовий, соціальний, професійний) досвід студента використовується в якості одного з джерел навчання як самих студентів, так і їх товаришів.

Принцип індивідуалізація навчання. Відповідно до цього принципу кожен студент спільно з викладачем, а в деяких випадках і з іншими студентами створюють індивідуальні програми навчання, орієнтовані на конкретні освітні потреби і цілі навчання що враховують досвід, рівень підготовки, психофізіологічні, когнітивні особливості.

Принцип системності навчання. Цей принцип передбачає дотримання, відповідності цілей, змісту, форм, методів, засобів навчання й оцінювання результатів навчання.

Принцип контекстного навчання. Відповідно до цього принципу навчання, з одного боку, переслідує конкретну, життєво важливу для студентів мету, орієнтовану на виконання ними соціальних ролей або вдосконалення особистості, а з іншого –

будується з урахуванням професійної, соціальної, побутової діяльності студентів і їх просторових, часових, професійних, побутових факторів (умов).

Принцип актуалізації результатів навчання. Даний принцип передбачає невідкладне застосування на практиці набутих студентами знань, умінь, навичок, якостей.

Принцип елективного навчання. Він означає надання студентам певної свободи вибору цілей, змісту, форм, методів, джерел, засобів, термінів, часу, місця навчання, оцінювання результатів навчання, а також самих студентів.

Принцип розвитку освітніх потреб. Згідно з цим принципом, по-перше, оцінювання результатів навчально-виховної діяльності здійснюється шляхом виявлення реального ступеня освоєння навчального матеріалу і визначення того навчального матеріалу, без освоєння якого неможливе досягнення поставленої мети у навчанні, по-друге, навчально-виховний процес будується з метою формування у студентів нових освітніх потреб, конкретизація яких здійснюється після досягнення певного рівня навчання.

Принцип усвідомленості навчання. Він означає усвідомлення, осмислення студентами й викладачами всіх параметрів навчально-виховного процесу та своїх дій по організації цього процесу.

Слід зауважити, що означені андрагогічні принципи навчання дорослих не вступають у протиріччя з дидактичним принципам педагогіки. Частково вони їх розвивають, а інколи корелюються з ними. Наприклад, принципи розвитку освітніх потреб, індивідуалізації або опори на досвід. Основна їх відмінність від педагогічних принципів полягає в тому, що андрагогічні принципи визначають діяльність перш за все студентів та викладачів щодо організації навчально-виховного процесу. В той час, як педагогічні принципи в основному регламентують навчальну діяльність (Zmееv, 2007).

Таким чином, андрагогічні принципи навчання, у нашому дослідженні, не суперечать а корелюють й доповнюють педагогічні принципи. В загальному, вони більш повно, визначають діяльність студентів та викладачів щодо організації процесу професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури й формування їх продуктивного педагогічного мислення.

Література:

1. Arkhipova S. P. (2002) *Osnovy andrahohiky* [Fundamentals of Andragogy]. Cherkasy-Uzhhorod. (in Ukrainian)
2. Hromkova M. T. (2012) *Andrahohyka: teoryia y praktyka obrazovanyia vzroslykh* [Andragogics: The theory and practice of adult education]. Moscow: Yunyty-Dana. (in Russian)
3. Gumenyuk S. V. (2017). Pedahohichna systema formuvannia produktyvnoho pedahohichnoho myslennia maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury. [Pedagogical system of formation of productive pedagogical thinking of future teachers of physical culture] *Naukovi zapysky Natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni M. P. Drahomanova*. Kyiv. vol. CXXXV, no. 136, pp. 135–142.
4. Zmееv S. Y. (2007) *Andrahohyka: osnovy teoryy, ystoryy y tekhnolohyy obuchenyia vzroslykh* [Andragogics: Fundamentals of the theory, history and technology of adult learning]. Moscow: PERSE. (in Russian)
5. Smyrnova M. (2011). Ie Andrahohichni osnovy navchannia pedahohichnykh pratsivnykiv u protsesi pidvyshchennia kvalifikatsii [Andragogical bases of training of pedagogical workers in the process of advanced training]. Retrieved from: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp11/1/Smirnova.pdf